

La imatge 3D amb els treballs de construcció d'aquests refugis per part de les brigades. FOTO: J. REVILLAS

Memòria històrica

Tortosa millora la visita al refugi antiaeri per recordar el patiment dels civils

S'han incorporat nous elements interpretatius com figures o una imatge 3D amb els constructors d'aquest asil durant la Guerra Civil

MARINA PALLÁS CATURLA
TORTOSA

L'Ajuntament de Tortosa ha millorat la visita al refugi antiaeri número 4, ubicat al carrer Hemingway de la ciutat, per recordar el patiment dels civils durant els bombardejos durant la Guerra Civil a la capital ebreca. L'objectiu és dotar l'espai de més eines que ajuden els visitants a aproximar-se encara amb major detall a la situació que vivien les persones de la ciutat que s'hi van haver de refugiar durant els bombardejos de l'aviació feixista, a més de seguir potenciant el turisme vinculat a la memòria històrica.

En les millors portades a terme destaca la incorporació d'un nou sistema de megafonia que reforça l'experiència auditiva a través de la gravació sonora que recrea un dels atacs aeris i el patiment de les persones que s'hi resguardaven. Així mateix s'han incorporat quatre grups de figures que representen les persones refugiades: població civil de Tortosa que es veia sorpresa per les sirenes enmig de la seua vida quotidiana. Com a exemples, entre les siluetes s'hi poden distingir famílies de diversos integrants, o mares i filles amb la

bossa de la compra que havien corregut fins al refugi mentre s'abastien al Mercat. Escenes que evoquen la imprevisibilitat dels bombardejos i que miren de conscienciar de manera encara més clara sobre el significat tràgic de les guerres.

També s'ha estrenat una imatge 3D amb una de les brigades d'homes encarregats d'excavar els túnels del refugi en un temps

L'aviació feixista va destruir el barri de Pescadors i Hemingway en va escriure cròniques

rècord. I és que a la ciutat hi havia fins a una vintena de refugis antiarís.

El refugi també compta amb elements d'atrezzo com ara les bombetes incandescent que il·luminaven les cavitats, les bigues de fusta que servien per a contindre les terres o les eines que feien servir per a ampliar les galeries.

L'espai va obrir el 2015 i el carrer (darrere del cinema Fèmina) va rebre el nom d'Ernest Hemingway, ja que el periodista i escriptor nord-americà va escriure des de Tortosa una de les

cròniques més cèlebres sobre la contesa.

«Vam fer una aposta per un tipus de turisme, el vinculat a la memòria històrica, que fins aleshores no s'oferia a la nostra ciutat», ha explicat l'alcaldessa de Tortosa, Meritxell Roigé. «Un seguit d'elements que ens ajuden a explicar tot el que Tortosa i la seua gent va patir i tota la destrucció que van causar els bombardejos, com al barri de Pescadors». El 2021 l'Ajuntament també va encarregar a l'artista Roc Blackblock la realització de la pintura mural a l'exterior del refugi on es reproduïen fotografies de l'època sobre els bombardejos.

Prop de 2.000 visitants a l'any

El refugi número 4 era un dels més grans de Tortosa, amb capacitat per a unes 400 persones. Anualment, per l'espai hi passen prop de 2.000 persones amb les visites que hi ofereixen les empreses de guies turístiques de la ciutat, com Terra Enllà i Conficon. Els nous elements han comportat una inversió de poc més de 6.800 euros, finançats majoritàriament per recursos propis de l'Ajuntament i amb una aportació del departament de Justícia.